

ПРЕС КЛИПИНГ

16. мај 2012.

НАСЛОВИ

И држава гради на црно!;(стр.2)

Милион грађана без стана; (стр.3)

Договорена сарадња тужилаштва и Агенције за приватизацију;(стр.4)

Лични банкрот није спас од дугова;(стр.5)

Не можемо побећи од повећања пореза;(стр.8)

АСНС сад подржава Тадића; (стр.9)

И држава гради на црно!

Т. С. - С. Б.

На градилиштима у Србији ангажовано је, процењује се, око 30.000 непријављених неимара. У насељу " Степа Степановић " затекли десетине грађевинара без радне књижице

ОКО 30.000 грађевинара данас у Србији ради на црно. Непријављени, без плаћених пореза и доприноса, без адекватне опреме за заштиту на раду, ангажовани су и на државним пројектима. Из синдиката грађевинара стигло је упозорење да и највеће градилиште у Београду, насеље Степа Степановић, "крије" десетине неимара без радне књижице.

Према речима Душка Вуковића, председника синдиката, приликом обиласка највећег градилишта у Београду, где држава зида укупно 4.616 станова, затекли су раднике у патикама, без шлемова, без обележја фирми које су их ангажовале.

- Неки су бежали од нас, а неки су тражили инструкције како да из црне пређу у легалну зону - каже Вуковић. - Нису хтели да кажу за кога раде, а још мање су спремни да пријаве послодавца инспекцији рада плашећи се да не изгубе једини приход којим хране породице. Наравно, одмах по обиласку градилишта синдикат је упутио пријаву инспекцији рада, која је једина надлежна за сузбијање ових злоупотреба. Очекујемо од државе да искористи механизме које има у рукама и да у грађевинском сектору коначно успостави лојалну конкуренцију. На градилиштима у Србији годишње инспекција примора послодавце да око 2.500 радника пријаве. Не верујем да су извођачи радова ангажовали у "Степи" раднике на црно, већ вероватно подизвођачи њихових подизвођача.

У Грађевинској дирекцији Србије, која је инвеститор насеља " Степа Степановић ", тврде да имају склопљене уговоре са 20 главних извођача радова за сваки објекат по принципу "кључ у руке". Извођачи у различитим фазама градње ангажују и подизвођаче. Тако је у "Степи" до сада радило више од 80 грађевинских фирми.

- Да ли нека од подизвођачких фирми ангажује раднике на црно, питање је за сваку од тих фирми појединачно - наводе у Дирекцији. - Ми немамо законску обавезу, нити је наш посао као инвеститора да обављамо контролу тих фирми, већ је то посао инспекције рада.

Радници на "црно" од послодавца ретко добију и плату коју су погодили. Месец заврше у просеку са 25.000 динара. За разлику од њих, пријављени радници, уз плату која је око 30.000 динара, имају плаћене доприносе у износу од око 18.000 динара. Фирма им набавља и опрему за рад, која кошта око 200 евра годишње.

- Сва одговорност за ангажовање радника на црно пада на терет извођача радова, јер по уговору са инвеститором он је дужан да поштује правила и прописе службе - каже Горан Родић из Привредне коморе Србије. - Такође, и надзор би о томе требало да поведе рачуна, као и да строго контролише квалитет материјала и изведених радова.

МЕРЕ - ХИТНО

У УНИЈИ послодаваца Србије упозоравају да би већ до краја ове године у блокади или банкроту могло да заврши између 1.500 и 2.000 грађевинских предузећа. Сваког месеца посао у овој индустрији изгуби од 600 до 900 радника.

- Ниво приватних инвестиција у грађевинарству свео се на 42 одсто улагања из 2008, а готово 52 одсто посла на путевима ове године су добиле стране фирме - упозоравају у Унији послодаваца. - Локалне самоуправе грађевинским фирмама дугују 390 милиона евра. Влада треба хитно да донесе уредбу којом се привремено суспендује обавеза грађевинских фирми да плаћају ПДВ по фактурисању, већ истог дана када наплате своје потраживање. Такође, треба им омогућити и репрограм дуговања.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:379909-Milion-gradjana-bez-stana>

Милион грађана без стана

В. Ц. СПАСОЈЕВИЋ

Због сиромаштва, останка без посла и задуживања расте број породица без дома.

Просечан бескућник: стар 51-65 година, ниског образовања, без породице

СКОРО милион људи у Србији данас живи у високом ризику од бескућништва! У бескућнике не спадају само они који живе на улици, већ и сви који бораве у прихватилиштима и колективним центрима, као и они који станују у нелегалним и нехигијенским насељима и у неадекватним условима.

Грубе процене су да у нашој земљи има 800.000-900.000 људи који живе у условима који се, према типологији ЕТХОС (Европске федерације организација које се залажу за права ових лица), могу назвати бескућништом.

Великом ризику од пораста броја бескућника посебно доприноси чињеница да је седам одсто популације испод апсолутне линије сиромаштва, а око 18 одсто у високом ризику од њега. Такође, близу 200.000 породица стално трага за кровом над главом. Србија је, са 86.000 избеглица и око 210.000 расељених с Космета, земља с највише избеглих у Европи. Међу избеглицама које су стекле наше држављанство чак две трећине нема свој стан.

БРОЈКЕ 200.000 породица у сталној потреби за станом

296.000 избеглих и расељених

600 ромских насеља у Србији

15 одсто станова који су пренасељени

Осим тога, у већим градовима шире се подручја илегалног и нехигијенског становања. Само у Београду постоје 93 насеља без минимума хигијенских стандарда, у којима живи око 25.000 људи.

Аутори истраживања београдског "Хаусинг центра" и британске организације "Диск" посебно истичу феномен "скривеног бескућништва", где вишегенерацијске породице живе у изузетно малим становима. Чак 15 одсто станова у земљи сматра се пренасељеним (са мање од 10 квадрата по члану домаћинства), око 12 одсто није изграђено од чврстог материјала и исто толико нема канализацију! Широм Србије постоји скоро 600 ромских насеља, од којих је пола апсолутно неусловно.

И око 5.000 војних лица и чланова њихових породица данас живе у условима бескућништва, од чега 3.500 и даље у касарнама. Зато Министарство одбране стално организује конкурсе за доделу социјалних станова.

ПОЛОВИНА НЕМА ГДЕ ИЗ ПРИХВАТИЛИШТАПРОШЛЕ године у прихватилишту за одрасле у Београду преминуло је око 12 одсто корисника, 17 одсто њих враћено је у породицу после вишемесечног боравка, 13 одсто је трајно смештено у неку другу установу, осам одсто је добило неку социјалну помоћ, осам одсто је дисциплински удаљено или само отишло, док је преосталих 40 одсто ту и остало.

Најчешћи разлози за пораст бескућништва су приватизација становања, пораст цена станова, раст сиромаштва, останак без посла, задуживање, одузимање стана по основу хипотеке, пораст броја развода у старијем добу...

У 12 градова и општина у Србији постоје прихватилишта за бескућнике, чији се капацитети крећу од четири места у Шапцу, до 105 у Београду. У три највећа - Београду, Новом Саду и Нишу, смештено је више од 170 људи, а ове бројке расту зими.

Просечни корисник прихватилишта је мушкарац стар 51-65 година, који никад није био у браку. Већина је рођена у Србији, а петина њих у некој од бивших југословенских република. Махом су завршили основну школу или ни толико, незапослени су и не траже посао, немају приходе, децу, ни рођаке који би им помогли. Сваки трећи је бар једном хапшен, а трећина њих има проблема са алкохолом и дрогама.

Слична је слика и оних који живе на улици, а сваки четврти је без крова над главом дуже од деценију.

ПОЛИТИКА ONLINE

<http://www.politika.rs/rubrike/Hronika/Dogovorena-saradnja-tuzilastva-i-Agencije-za-privatizaciju.sr.html>

Договорена сарадња тужилаштва и Агенције за приватизацију

Републичко јавно тужилаштво и Агенција за приватизацију договорили су јуче стратешку сарадњу у поступцима приватизације, саопштено је из тужилаштва. Договор о сарадњи постигнут је на састанку републичког тужиоца Загорке Доловац и директора Агенције за приватизацију Владислава Цветковића.

Како је за „Политику” рекла тужитељка Доловац, ова сарадња неопходна је ради ефикасног решавања предмета који се односе на поступке приватизације.

– Желимо да расветлимо све спорне приватизације које су се десиле у прошлости. Увелико радимо на тим случајевима тако да је унапређење сарадње од изузетног значаја за наше предмете и ефикасну борбу против корупције – рекла је републички јавни тужилац за „Политику”.

Представници Републичког јавног тужилаштва су, како је раније објављено, проверили све наводе о приватизацијама 24 предузећа које је захтевала Европска комисија и о томе је благовремено обавестили. Проверавање су појединачне одлуке и акти који су доношени у поступцима приватизације и покренути су, негде преткривични, а негде кривични поступци, између осталих, за „Мобтел” (против Богољуба Карића и других особа), „Националне штедионице”, „Це-маркета”, „Шинвоза”, „Срболека”, „Сартида”, „Југоремедије”. Како је такође објављено, последња приватизација за коју је тражена провера обављена је 2007. године.

– Тужилаштво Србије одлучно је да све те приватизације из прошлости испита до сваког детаља, јер од наших резултата зависи европска перспектива Србије – рекао је тада портпарол РЈТ Томо Зорић и поручио да у овим поступцима „неће и не може да буде заштићених”.

Тужилаштво ће, како је тада навео Зорић, и убудуће редовно о резултатима рада и предузетим корацима информисати и Европску комисију и јавност Србије.

У тексту Резолуције о Србији, која је усвојена 29. марта позивају се „српске власти да одмах преиспитају спорне приватизације и продају 24 фирме, пошто је Европска комисија изразила озбиљне сумње у погледу њихове законитости”. Посебно су споменуте „Сартид”, „Југоремедија”, „Мобтел”, „Це-маркет”, АТП Војводина.

На том списку су, поред ових предузећа која су поменута у Резолуцији Европског парламента, још „Лука Београд”, „Национална штедионица”, „Новости”, Ветеринарски завод – Земун, „Керамика” из Кањиже, „Застава електро”, „Технохемија”, „Срболек”, „Шинвоз”, „Просвета”, „Азотара Панчево”, постављање оптичких каблова које је радило предузеће „Нуба инвест”, извоз шећера у ЕУ, Концесија за аутопут Хоргош–Пожега.

М. Дерикоњић

<http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Licni-bankrot-nije-spas-od-dugova.sr.html>

Лични банкрот није спас од дугова

Продаја имовине да би се намирили дугови није спасоносна ни за предузећа, а још мање за становништво, кажу стручњаци

Кредитни калкулатор на интернет презентацији Народне банке Србије се покварио, пожалила се једна новинарка запосленима у централној банци. Како, питали су забринуто. „Шта год да укуцам као месечне приходе и расходе, пише ми да сам пред банкротом и да хитно морам нешто да предуздем”, одговорила је. Уследио је низ питања: да ли имате дозвољени минус, кредите, картице. Одговор је био позитиван, изузев на питање да ли штедите, на које је новинарка негативно одговорила.

– Биће да је проблем у вама, а не у нашем калкулатору – нашалили су се у Народној банци.

Она вероватно није једина која спас за своје финансијске проблеме види у литванском рецепту. Тамошњи парламент усвојио је пре неки дан закон о личном банкротству како би се избегло сиромаштво у земљи која излази из тешке кризе. Он омогућава особама које дугују више од

5.792 евра да покрену процедуру личног стечаја, након чега ће им банке помоћи да им се имовина не одузме аутоматски.

– За Србију то не може да буде спасоносно решење као што се на први поглед чини – каже један престонички банкар. – Не може неко ко је у финансијским проблемима спас да потражи у проглашењу личног банкрота, па да повериоци остану ненамирени, а клијенту остане имовина. И кад предузеће оде у стечај, имовина се продаје да би се намирили дугови. Друго питање је каква ће бити кредитна историја клијента који је прогласио лични банкрот. Тај је запечатио своју судбину, јер тешко да ће му било која банка одобрити кредитну картицу или зајам – каже овај банкар и додаје да степен задужености по становнику у Србији није забрињавајућ и да нам, за сада, није неопходан такав закон.

Ђорђе Ђукић, професор Економског факултета, објашњава да се институција личног банкротства користи само у случају крајње нужде и тек кад су све друге могућности за намиривање дугова исцрпљене.

– Здрав однос између банке и клијената заснива се на реалној оцени кредитне способности. До проблема може да дође само уколико клијент остане без посла, драстично му се смање примања или уколико се у продици догоди смртни случај. У таквим ситуацијама банке обично нуде грађанима репрограм, јер је и њима у интересу да се дуг намири. Мислим да усвајање закона о личном банкротству само може да буде алиби за различите манипулације и избегавање обавеза. Тиме ће се казнити они клијенти који редовно измирују своје финансијске обавезе – каже Ђукић и додаје да би се терет тиме пренео на пореске обвезнике, што је веома лоше решење.

Он наводи пример како предузећа избегавају измиривање својих обавеза тако што власници прогласе банкрот и оснују нову фирму.

Овде се све може изврнути, додаје Ђукић. Усвајањем такве праксе поново би се казнили штедише, а наградили дужници.

И Верољуб Дугалић, председник Удружења банака, сматра да је усвајање такве праксе код нас тешко изводљиво.

– Ми немамо закон о личном банкротству као што га имају неке земље. Међутим, онај ко је прогласио лични банкрот обавезан је да клијенту нађе посао. То је у пракси врло тешко изводљиво – каже Дугалић и додаје да и у оквиру постојеће законске регулативе банке могу да нађу нека решења и изађу у сусрет клијентима.

На конференцији за новинаре Дугалић је истакао како је у априлу настављен тренд стагнирања задуживања становништва, али и привреде. Укупан дуг према банкама износио је 2.029 милијарди динара, што је за један одсто више него у марту.

– Онолико колико се кредита врати током једног месеца, толико се и одобри – казао је Дугалић.

Према подацима из Удружења банака, стагнира и ниво задужености по кредитним картицама и текућим рачунима. Код становништва је забележен раст готовинских кредита од 1,4 одсто достижући 149,3 милијарде динара, а стамбени кредити су порасли за 0,8 процената. Сума је

329,4 милијарде динара. Обавезе грађана по основу потрошачких кредита смањене су 1,4 одсто. Зајмови са чијом отплатом се касни дуже од 15 дана чине 11,6 одсто укупно одобренних кредита.

Свако слабљење динара, према Дугалићевој оцени, погоршава позицију дужника зато што је већина зајмова везана за девизе.

Дугујемо по 818 евра банкама

Задуженост грађана Србије код банака на крају прошле године била је 818 евра по глави становника, што је око 2,2 просечне зараде. У региону само мање задужени од Македоније и Босне и Херцеговине, а испред нас су Румунија, Бугарска, Црна Гора, Хрватска и Словенија.

Најзадуженији у региону су становници Хрватске, где је просечан дуг по глави становника 3.888 евра, односно 5,4 просечних зарада, као и становници Словеније, чији дуг је 3.945 евра или око четири просечне зараде.

Просечан дуг грађана Србије по основу кредита био је 733, за минус на текућим рачунима 29, за кредитне картице 49 и по лизинг уговорима шест евра.

Танјуг

Трошимо три пута више на храну него ЕУ

Домаћинства у Европској унији у просеку највише троше на комуналије, док у Србији преко 40 одсто кућног буџета одлази на храну, што је три пута више него у ЕУ, пренео је јуче портал Еурактив Србија.

Према подацима Европског статистичког завода Еуростат објављеним у „Годишњаку 2012”, а који се односе на 2010, за станарину, воду, струју и гас Европљани троше четвртину кућног буџета.

Подаци показују да они исто троше на храну и превоз, по 13 одсто буџета домаћинства. Према рачуници Републичког завода за статистику, у Србији на комуналије отпада 16 одсто личне потрошње домаћинства.

За комуналије највише издвајају Данци (29,8 одсто), док се на храну највише троши у Литванији (26,4), Малти (15,5), Португалији (16,9) и Румунији (29,1).

На услуге ресторана и хотела најмање су потрошили Литванци и Пољаци – мање од три одсто, а највише Шпанци – 17 одсто буџета домаћинства.

У буџетима домаћинства у Србији за одлазак у ресторане се издваја мање од два одсто. Мађарска је водећа на листи земаља које најмање троше на одећу и обућу, са три одсто у структури потрошње домаћинства, док највише троше Чеси, Италијани и Литванци – осам одсто. У структури потрошње српских домаћинства, на куповину одеће и обуће отпада 4,8 одсто.

Према подацима Републичког завода за статистику, домаћинства у Србији која у просеку имају скоро три члана у 2011. години су месечно располагала са скоро 52.000 динара, наводи Еурактив.рс.

Бета

Не можемо побећи од повећања пореза

Чим се нова влада Србије устолочи у Немањиној улици, извесно је да је чека сусрет с мисијом Међународног монетарног фонда у Србији. А то о чему ће се разговарати уопште није тајна. Шеф Мисије у нашој земљи Богдан Лисоволик је у неколико наврта већ рекао да та институција од будућег кабинета, ако жели нови аранжман, очекује ребаланс буџета за текућу годину, смањење задужености земље и убрзање структурних реформи.

Од новог кабинета се очекује и да коначно крене у пореску реформу. Она би значила смањење пореза на добит и доходак а повећање стопе пореза на додату вредност. Потоње се код нас помиње већ дуже од пола године. Исти лек ММФ је већ прописао суседима које муче сличне муке код пуњења државне касе као и нас. Хрватска је већ повећала ПДВ с 23 на 25 посто. Мађарска се дуго опирала преговорима, да би ипак пристала на то да склопи аранжман, а резултат је био и већа стопа овог преза, која је с 25 отишла на 27 посто.

У Србији су у предизбрним месецима дували супротни ветрови па је предлагано да се беби-опрема ослободи ПДВ-а. То је добило општи друштвени консензус. Коначна одлука о томе чека будућу владу. Али, то је тек једна ствака. Како ствари с ПДВ-ом стоје укупно гледано? Хоћемо ли добити више прихода или већу инфлацију – јер свако повећање ПДВ-а са собом може донети и веће цене.

ПДВ је код нас, као и у другим земљама, главна ставка у прикупљању пореза. Лане је по том основу убрано 585 милијарди динара. По подацима Пореске управе Србије, и ове године све тече по предвиђеном плану. Закључно с априлом, убирање ПДВ-а који ради царина је мало подбацило: од планиране 73,703 милијарде динара убрано је 73,118, или 0,8 одсто мање. Повећана је наплата ПДВ-а коју ради Пореска управа Срије па је убрано 37,5 милијарди, или 1,4 посто више од плана. Укупна наплата јавних прихода од стране ПУ Србије већа је 2,2 посто у провм тромесечју. Могу ли промене донети још већи приход, остаје да се види. А то ће преваходно зависити од тога како буду конципиране. Најчешће се као опција помиње повећање стопе с 18 на 20 посто, уз то да се робе и услуге које су опорезоване с осам процената не дирају јер је ту оно што спада у социјалну ставку. Међутим, има и других решења. Тако економиста Душан Васиљев и стручњак за порезе Никола Алтипармаков сматрају да би горњу стопу ПДВ-а требало повећати на 22 посто а да се доња укине или да се стопа уједначи 18 посто. Могуће је и да се стопа с 18 посто подигне на 20, с тим да се половина оних из осам посто пребаци у вишу категорију. Тако би се групе с најугроженијим стандардом ипак штитиле пореском политиком.

Које ће се од решења коначно усвојити, остаје да се види. Тек, извесно је да грађани према овоме неће бити индиферентни јер већа стопа ПДВ-а аутоматски значи и скок цена. У

Хрватској очекују повећање инфлације од 3,5 посто. Код нас је инфлација у априлу била 2,7 посто. То даје шансу да коначно стопа раста цена на крају године стигне од зацртаних 4,5 посто уз одступања од један и по одсто.

Може ли већи ПДВ опет избацити инфлацију из колосека?

– Не верујем да би промена пореза по два процента навише могла знатније пореметити овај план – објашњава експерт Данијел Цвјетичанин. – Дефицитарно финансирање је много већи проблем па промена ПДВ-а нешто од виталног значаја.

Хоће ли бар овај пораст допринети значајнијем убирању прихода? Код нас има 115.000 обвезника ПДВ-а. Стручњаци сматрају да би у првих неколико месеци приходи били већи а после би могло доћи до пада у наплати преца који би пратио пад стандарда грађана. Може се очекивати да дође до повећања пословања у сивој зони. Било би најбоље да се пореска реформа спроведе у целини а не да се издвоји један порез као у овом случају. Изгледа да у овој 2012. нећемо за то имати времена па ће се кренути од ПДВ-а.

Д. Вујошевић

ПРИВРЕДНИ ПРЕГЛЕД

http://www.pregled.rs/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=1076:asns-sad-podrzava-tadica&catid=11&Itemid=122

АСНС сад подржава Тадића

Ранка Савић, председница АСНС-а и чланица Скупштине

Главни одбор Асоцијације слободних и независних синдиката (АСНС) готово једногласно је донео одлуку да у другом кругу избора подржи председничког кандидата Демократске странке Бориса Тадића. Апсолутно сам сигурна да је за већину грађана и радника ова политичка опција за наредних пет година, којој се приклонила и коалиција Преокрет, боља, због конитинуитета у европским интеграцијама, привлачења инвестиција и нових радних места, истакла је јуче Ранка Савић, председница АСНС-а на конференцији за штампу.

Она додаје да је чланству синдиката упућена порука да у недељу гласају за Тадића, уз очекивања да мандатар што пре формира одговорну и стручну владу, која ће се што пре ухватити у коштац са неопходним суштинским привредним и политичким реформама. Постоји низ неуралгичних тачака од захвата у пензијском, здравственом, школском систему, па доношење мера штедње, укидања бројних агенција, међу којима је она за поморски саобраћај... Нећемо дозволити да транзициони и приватизациони терет и убудуће сваљују само на леђа радника, који су поднели највеће жртве. Један од првих задатака нове владе треба да буде формирање новог министарства привреде, јер без привредног опоравка, индустријализације и отварања нових радних места, нема изласка земље из дубоке економске кризе, истакла је Савић. Она тврди да привредно пропадање осликава податак да је у реалном сектору преостало свега 301.000 радника, односно сваки 24. запослени у Србији, што је у рангу најнеразвијених

арфичких земаља. Председница АСНС-а је делегат новог сазива парламента из Преокрета, а већ раније је искристалисан став да неко из синдикалних редова буде номинован за функцију министра рада и социјалне политике. Разговора око конкретних имена на министарским местима још увек није било и још увек ми није понудена та функција, рекла је Савић одговарајући на радознано новинарско питање и додала да је логично и добро да неко из синдиката обавља ову дужност. То би било боље решење од досадашњих, а постоје и многе неуралгичне тачке које треба мењати, почев од закона о раду, где треба увести строже санкције за несавесне послодавце који не исплаћују зараде, доприносе, топли оброк или регрес, до успостављања новог социјално-економског савета и савремених механизма социјалног дијалога. Садашњи цензус репрезентативности од 10 одсто треба смањити и у ред утерати рад одбора за ову област, прецизирала је Савић. Све већи број грађана се обраћа у АСНС ради неких неправилности и решавања проблема, а убудуће је планирано да Савићева једном недељно у парламенту разговара са оштећенима и покуша кроз институције и надлежне органе да реши изнесене проблеме, наведено је у АСНС.